

Rechtbank Breda: bedrijfsopvolgingsregeling werkt discriminerend

Afgelopen 13 juli heeft de rechtbank Breda een uitspraak gedaan waarin zij oordeelt dat de in de successiewet opgenomen bedrijfsopvolgingsregeling discriminerend werkt. In de uitspraak ging het om een erflater, die een landbouwonderneming heeft gedreven. Nadat de onderneming gestaakt was heeft hij de gronden verpacht aan zijn toekomstige erfgenaam. Na zijn overlijden heeft de verkrijger van de nalatenschap, die voor een groot deel bestond uit het voormalige ondernemingsvermogen bezwaar aangetekend tegen de aanslag successierechten. De rechtbank heeft eindelijk geoordeeld dat er geen rechtvaardigingsgrond bestaat voor de hoge vrijstelling van 75% van het ondernemingsvermogen. Dat de regeling daarmee discriminerend werkt ten opzichte van verkrijgers van niet-ondernemingsvermogen. Ondernemers die over voldoende liquiditeiten beschikken om de verschuldigde erfbelasting te voldoen worden anders behandeld dan verkrijgers van privévermogen. Daarom mocht de belastingplichtige de vrijstelling toepassen en moest een conserverende aanslag worden opgelegd. Het ging hier om de regeling die tot 1 januari 2010 van toepassing was.

Nieuwe bedrijfsopvolgingsregeling

Inmiddels is de bedrijfsopvolgingsregeling verder uitgebreid, tot een waarde van € 1.006.000 geldt een vrijstelling van 100% en daarboven is 83% van het ondernemingsvermogen vrijgesteld. Daarnaast is de wet inkomstenbelasting ook gewijzigd bij een overlijden of schenken van aanmerkelijk belangaandelen. Vanaf 1 januari 2010 kan de ab-claim op de aandelen alleen worden doorgeschoven naar de verkrijger als sprake is van ondernemingsvermogen. Erfgenamen zullen sneller en meer belasting verschuldigd zijn, als zij aandelen in een bv erven of geschonken krijgen. Het lijkt er dus op dat de bedrijfsopvolgingsregeling daarmee nog onevenwichtiger is geworden nu het enkele drijven van een onderneming de weg opent voor enorme belastingvrijstellingen. Dat de onderneming eventueel voldoende liquiditeiten vrij kan maken om die belastingen te voldoen wordt in de beoordeling niet meegenomen. Anderzijds wordt van een beleggings-bv aangenomen dat het vrijmaken van voldoende liquiditeiten direct mogelijk is. Inmiddels is voldoende bekend dat dat zeker niet altijd het geval is, denk bijvoorbeeld aan een vastgoed-bv.

Belang voor de toekomst

- Inmiddels heeft de Belastingdienst aangekondigd hoger beroep aan te zullen tekenen en eventueel open te staan voor zogenaamde sprongcassatie, in het laatste geval zal de Hoge Raad zich direct buigen over de vraag of de bedrijfsopvolgingsregeling discriminerend werkt.
- Mocht de Hoge Raad de uitspraak bevestigen, dan zal dit voor de praktijk mogelijk grote gevolgen hebben. Het is dan zeer goed mogelijk dat elke belastingplichtige/erfgenaam een beroep kan doen op de vrijstelling in de schenk-/erfbelasting.
- Zeer waarschijnlijk wordt de bestaande bedrijfsopvolgingsregeling aangepast of afgeschaft. Bij een aanpassing kan men denken aan een lagere vrijstelling voor ondernemingsvermogen of alleen een vrijstelling voor zover er geen liquiditeiten beschikbaar zijn om de verschuldigde schenk-/erfbelasting te voldoen.
- De ervaring leert dat wetgeving, die niet houdbaar is voor de rechter, geregeld met terugwerkende kracht wordt aangepast naar de datum waarop de rechter zijn uitspraak heeft

gedaan of tot de datum waarop de aangepaste wetgeving is aangekondigd. In het kader hiervan kan het van belang zijn om snel stappen te nemen indien men de onderneming/aandelen in de bv (eventueel deels) bij leven wenst te schenken aan de kinderen om zo de gunstige regeling nog te kunnen toepassen.

Eventueel te nemen stappen op korte termijn

- Als er nog een aanslag erf- of schenkbelasting moet worden opgelegd ter zake van een opengevallen erfenis of recente schenking, kan overwogen worden om alsnog een beroep op de vrijstelling voor ondernemingsvermogen te doen om zo de aanslag erf- of schenkbelasting te laten verlagen.
- Is er tevens inkomstenbelasting verschuldigd is over de ab-claim op aanmerkelijk belangaandelen van bijvoorbeeld een vastgoed-bv, dan zou daarvoor tevens een beroep gedaan moeten worden op de vrijstelling voor het zonder inkomstenbelastingheffing doorschuiven van ab-claim in de inkomstenbelasting, ondanks dat niet aan de voorwaarden wordt voldaan. Dit ook met het beroep dat de maatregel discriminerend werkt.

Laat u adviseren indien u naar aanleiding van de uitspraak van de rechtbank Breda schenkingen wenst te doen of uw onderneming wenst over te dragen aan uw kinderen.

Indien u naar aanleiding van bovenstaande vragen hebt, dan vernemen wij dat graag.

Met vriendelijke groeten,
3RRR Belastingadviseurs BV
Namens deze,

mr. E. de Ruiter

Vragen? email: ewoud.de.ruiter@3rrrbelastingadviseurs.nl

Internet: www.3RRRbelastingadviseurs.nl